

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

Transformational Leadership of School Administrators Affecting the Effectiveness of
Academic Administration in The Educational Opportunity Expansion Schools
Under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 1

ปฐมภพ ใจบุญ¹ ดร.สุมัทนา หาญสุริย์² ดร.ปิญญ์ ทองเหลา³
Pathomphop Jaiboon¹ Dr. Sumattana Hansuri² Dr. Pinyo Thonglao³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ หาอำนาจพยากรณ์ และหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน ปีการศึกษา 2567 จำนวน 320 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 65 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 65 คนและครูผู้สอน จำนวน 190 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.378 – 0.788 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.915 และตอนที่ 3 แบบสอบถามประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.410 – 0.776 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.959 และแบบการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการหาแนวทางพัฒนา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำแนกตามประสบการณ์ปฏิบัติงาน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Course Teacher in Master of Education Program in Educational Administration and Doctor of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

³ผู้อำนวยการชำนาญเชี่ยวชาญ โรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร

³Director Senior Professional Level Kutbak Pathana Suksa School Under the Secondary Educational Service Area Office Sakon Nakhon

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: จณิสตา บุญนาที, janistasehun@gmail.com

รับเมื่อ 12 มีนาคม 2567 แก้ไข 23 เมษายน 2567ตอบรับ 25 เมษายน 2567

4. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส จำแนกตามสถานภาพ และประสบการณ์ การปฏิบัติงาน พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสโดยรวม ไม่แตกต่างกัน
5. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ระดับสูง ($r_{xyt} = 0.774$)
6. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ด้าน สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการสร้างแรง บันดาลใจ และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และมีจำนวน 1 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม โดยอำนาจ พยากรณ์ได้ร้อยละ 63.50 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ $\pm .22561$
7. การวิจัยในครั้งนี้ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ด้าน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส คือ 1) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม 2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 3) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์

ABSTRACT

This study aims to examine, compare, identify relationships, determine predictive power, and develop guidelines for the change leadership of school administrators that affect the effectiveness of academic administration in opportunity –expansion schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1. The study is based on the perspectives of school administrators, academic department heads, and teachers. The sample consisted of 320 participants in the 2024 academic year, including 65 school administrators, 65 academic department heads, and 190 teachers. The instrument used was a five – point Likert scale questionnaire comprising three parts: Part 1 general information of the respondents; Part 2 a questionnaire on the change leadership of school administrators, with discrimination indices ranging from 0.378 to 0.788 and a reliability coefficient of 0.915; and Part 3 a questionnaire on the effectiveness of academic administration, with discrimination indices between 0.410 and 0.776 and a reliability coefficient of 0.959. In addition, structured interviews were conducted to identify development guidelines. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, one – way analysis of variance (ANOVA), Pearson’s simple correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The findings were as follows:

1. The transformational leadership of educational administrators was found to be at a high level overall.
2. The effectiveness of academic administration in schools expanding opportunities was also found to be at a high level overall.
3. When categorized by status, the transformational leadership of educational administrators showed significant differences at the .01 statistical level. However, when categorized by work experience, no significant differences were found.
4. The effectiveness of academic administration in schools expanding opportunities did not differ significantly when categorized by status or work experience.

5. There was a significant positive correlation between the transformational leadership of educational administrators and the effectiveness of academic administration at the .01 statistical level, with a high correlation coefficient ($r_{xyt} = 0.774$).

6. Three dimensions of transformational leadership among educational administrators could significantly predict the effectiveness of academic administration in schools expanding opportunities at the .01 statistical level. Two dimensions, namely inspirational motivation and idealized influence, were significant at the .01 level, while one dimension, shared vision, was significant at the .05 level. The predictive power accounted for 63.50% of the variance, with a standard error of prediction equal to $\pm .22561$.

7. This research presents guidelines for developing transformational leadership of school administrators in three areas that influence the effectiveness of academic administration in opportunity expansion schools:

1) Shared Vision 2) Inspirational Motivation 3) Idealized Influence.

Keywords: Transformational Leadership, Effectiveness of Academic Administration

ภูมิหลัง

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างมีคุณภาพดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” โดยวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา เพื่อที่จะพัฒนากระบวนการและระบบในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อการพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีทักษะ มีคุณลักษณะและมีสมรรถนะที่ดี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า ๑) การศึกษานั้น เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคน เพื่ออนาคตของประเทศ โดยนายกรัฐมนตรีให้หลักการและมุมมองด้านการศึกษาที่น่าสนใจว่า “รัฐจะต้องดูแลคนทุกวัยทั้งเด็กเยาวชน วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ รวมถึงคนชราอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, หน้า 3 – 5)

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นทฤษฎีภาวะผู้นำที่สามารถใช้ในการอธิบายกระบวนการอิทธิพลได้อย่างกว้างขวาง ตั้งแต่ระดับผู้นำกับผู้ตามเป็นรายบุคคล ในทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงนั้น ได้รับการยอมรับว่ามีความสอดคล้องกับสถานการณ์ของโลกในยุคที่มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาอย่างมากทฤษฎีหนึ่งในปัจจุบัน (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2550, หน้า 10) สอดคล้องกับ ชีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 206 – 207) ได้กล่าวว่า การบริหารในยุคโลกาภิวัตน์ จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารที่มีสมรรถนะในการบริหารเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง การบริหารการศึกษาในยุคปัจจุบันจึงมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ เพื่อการบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ ซึ่งต้องอาศัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเข้ามาบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นไป

การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งบ่งบอกถึงประสิทธิภาพในการพัฒนาโรงเรียน โดยมีเป้าหมายหลักคือการส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด กิจกรรมครอบคลุมทั้ง 17 งานวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 29 – 30) การพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบสำคัญ คือ การบริหารงานวิชาการที่ทุกฝ่ายต้องมีความรู้ความเข้าใจให้ความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ ประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ (วรรณวิชา จินไฟ และสายสุตา เดียเจริญ, 2561, หน้า 6) เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีส่งผลต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร

ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและการบริหารงานวิชาการต่างก็เป็นตัวแปรสำคัญที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันเป็นยุคปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนถือว่าเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งที่จะเป็นแบบอย่าง เป็นผู้นำและผู้ประสานงานในการบริหารทั้งนี้การใช้ภาวะผู้นำที่ชาญฉลาดจะส่งผลให้บุคลากรปฏิบัติงาน ยอมอุทิศตนเพื่อการทำงานเกิดความรู้สึกละเอียดและเจตคติที่ดีต่องานที่ทำ มีความกระตือรือร้น มีความสุขในการทำงาน และยอมอุทิศตนเพื่อความสำเร็จของงาน (อัจฉรา เมฆนิล, 2561, หน้า 4) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปนุศรา เฌียดโธสง (2563, หน้า 2 – 3) การบริหารจัดการงานในโรงเรียนจำเป็นต้องมีผู้นำหรือผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำในการบริหารจัดการที่ดี ที่จะช่วยส่งเสริมให้การบริหารจัดการสำเร็จสมบูรณ์มากขึ้น จากการบริหารงานด้านต่าง ๆ จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้นต้องอาศัยผู้นำที่มีวิสัยทัศน์พร้อมที่จะปรับตัวในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนางานให้มีทิศทางไปในทางที่ดีขึ้น

โรงเรียนขยายโอกาสเป็นโรงเรียนที่สอนระดับประถมศึกษาและขยายชั้นเรียนสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลได้มีโอกาสเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้อาคารสถานที่และบุคลากรของโรงเรียนประถมศึกษา ผู้บริหารต้องบริหารทั้งสองระดับควบคู่กัน ซึ่งทำให้ต้องใส่ใจทั้งสองระดับพร้อมกัน และครูต้องมีทักษะที่เหมาะสมกับการสอนในระดับทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงสุด (สาวิตรี มั่นธรรม, 2564, หน้า 228 – 229) โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีเขตการปกครอง 7 อำเภอ มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 65 โรงเรียน ที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา โดยเร่งพัฒนาครูและนักเรียนให้มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ที่เท่าเทียมกัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, 2565, หน้า 3)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 และพื้นที่ใกล้เคียงให้มีประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานการจัดการศึกษาและมีคุณภาพสูงขึ้นต่อไป

คำถามของการวิจัย

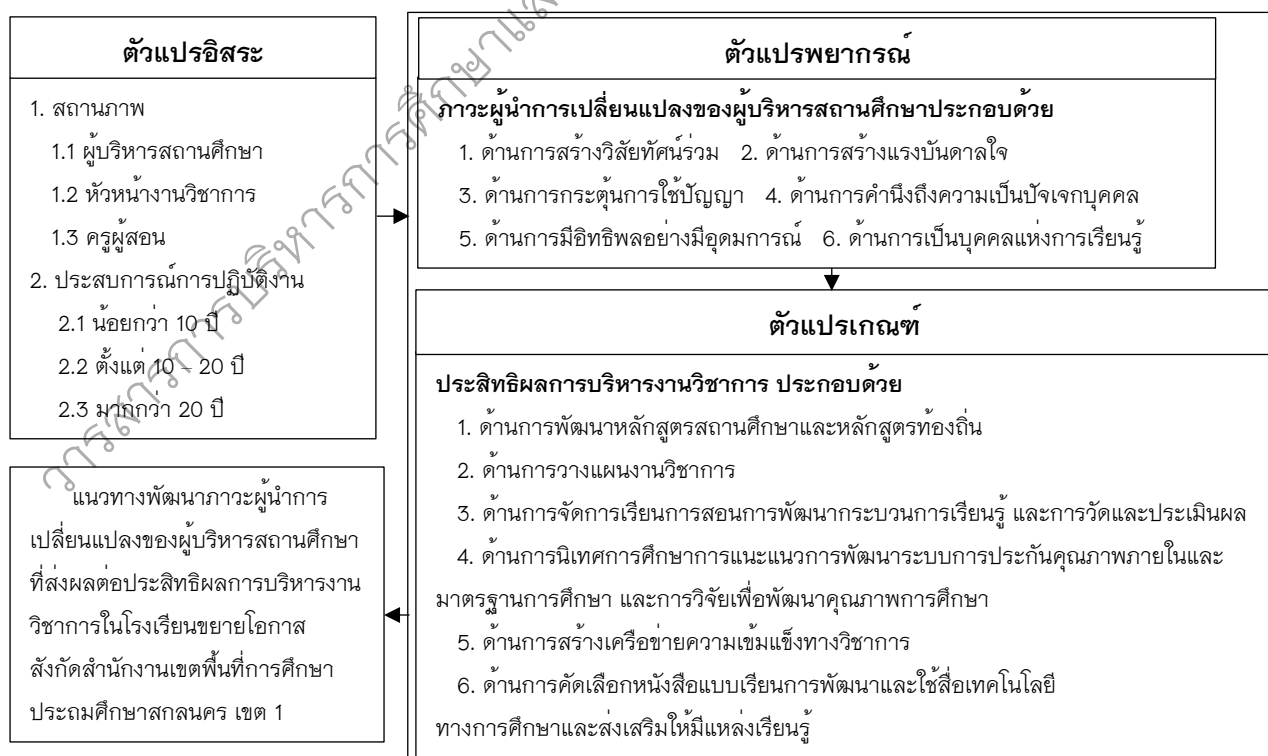
1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ และประสบการณ์การปฏิบัติงานที่ความแตกต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
4. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส จำแนกตามสถานภาพ และประสบการณ์การปฏิบัติงานที่ความแตกต่างกัน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
5. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนมีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร
6. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านใดบ้างที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน

7. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นตัวพาการณ์ที่ดีต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์การปฏิบัติงาน ต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส จำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์การปฏิบัติงาน ต่างกัน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน
6. เพื่อศึกษาตัวพาการณ์ที่ดีของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน
7. เพื่อศึกษาหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นตัวพาการณ์ที่ดีต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,177 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน ในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 320 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 ด้าน
มีค่าความเชื่อมั่น 0.915 และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส
จำนวน 6 ด้าน มีค่าความเชื่อมั่น 0.959

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยัง
ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการและครู ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ด้วยการเก็บข้อมูลผ่านระบบ Google
form โดยแนบลิงค์ (Link) หรือ คิวอาร์โค้ด (QR – Code) โดยกำหนดระยะเวลาการตอบแบบสอบถาม รวบรวม
แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลกรณีได้รับแบบสอบถามไม่ครบ ผู้วิจัยออกติดตาม
แบบสอบถามด้วยตนเองจนครบทั้ง 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน
มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน
ทางเดียว (One – Way ANOVA) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product – Moment
Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ โดยรวม แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำแนกตามประสบการณ์ปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน
4. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส จำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์
การปฏิบัติงาน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน
5. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
ขยายโอกาส มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง ($r_{xyt} = 0.774$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 ด้านพบว่า มีอำนาจพยากรณ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ได้ร้อยละ 63.50 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ $\pm .22561$

7. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ด้าน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส คือ 1) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม โดยบริหารและครูควรทำงานร่วมกัน เพื่อกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการปฏิบัติงาน ให้ทุกคนเข้าใจและมีเป้าหมายร่วมกัน ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น 2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ โดยผู้บริหารควรสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูและบุคลากรด้วยการกล่าวคำชมเชย พร้อมทั้งสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เพื่อดึงศักยภาพของครูออกมาและขับเคลื่อนงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ 3) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ โดยผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเฉลียวฉลาด และเป็นที่น่ายกย่อง เคารพนับถือ ศรัทธา รวมถึงเป็นที่ไว้วางใจ สร้างความภาคภูมิใจ และเป็นแรงบันดาลใจให้พวกเขามีความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างเต็มที่

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพมุ่งเน้นกระบวนการบริหารงาน เพื่อนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายและความสำเร็จ โดยส่งเสริมศักยภาพการทำงานของครูผู้สอน สร้างความเปลี่ยนแปลง และพัฒนาด้านตนเองเป็นแบบอย่างที่ดี พร้อมทั้งแนะนำและกระตุ้นให้ครูเกิดความต้องการที่จะพัฒนาด้านตนเองให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จยังต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการทำงาน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างจนบุคลากรในสถานศึกษายอมรับ เกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา และไว้วางใจที่จะร่วมงานด้วย ทั้งยังต้องมีความสามารถในการจัดการอารมณ์ตนเอง เห็นคุณค่าในตัวเอง มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถควบคุมอารมณ์ได้ และทำงานโดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมของสถานศึกษาเป็นสำคัญ ไม่ใช่อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุบลรัตน์ สุขพันธ์ (2566, หน้า 50) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ผลการศึกษา ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษา ถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความสำเร็จ โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ทั้งในด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานจริง ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษาในทุกระดับ เพื่อร่วมกันวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ยิ่งไปกว่านั้น ผู้บริหารยังเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงการพิจารณาข้อมูลรายละเอียดและการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ทั้งด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ ซึ่งการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง จะช่วยส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สราวุธ ลิ้มมาจันท์ (2563, หน้า 98 – 99) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหาร

วิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า

3.1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม และด้านการสร้างแรงบันดาลใจและเมื่อพิจารณาเป็นรายค พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นสูงกว่าครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นที่จะนำพาองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลงในฐานะผู้นำ ในขณะที่ครูผู้สอนอาจยังมองภาพรวมของการบริหารงานไม่ชัดเจน และมองเห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงที่ผู้บริหารต้องการผลักดันในมุมมองที่แตกต่างกัน ย่อมส่งผลให้เกิดความเห็นที่ไม่ตรงกันระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอน ซึ่งเป็นความท้าทายที่ผู้บริหารต้องตระหนักและจัดการอย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่สอดคล้องกัน เพื่อประโยชน์สูงสุดของโรงเรียนและผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูโอบา ละมะแอ (2561, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ผลการศึกษา พบว่า เปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความแตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน

3.2 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ปฏิบัติงาน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแม้ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนจะมีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน แต่เมื่ออยู่ในบริบทเดียวกัน มุมมองของผู้ที่อยู่ในบริบทนั้นไม่ได้บ่งชี้ว่าการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาจะส่งผลให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่าง เกี่ยวกับการนำการเปลี่ยนแปลง ในทำนองเดียวกัน ครูที่มีประสบการณ์มากกว่า หากได้รับการพัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและเทคนิคใหม่ ๆ ก็จะมีแนวคิดที่ไม่ต่างจากครูรุ่นใหม่ที่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีอยู่แล้ว ส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ตามแนวคิดของ โซยา ภาวะบุตร (2560, หน้า 31) กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้นำนั้นจะกระตุ้นและจุดประกายให้ผู้อื่นร่วมพัฒนา อย่างเต็มความสามารถทำให้เกิดผลสำเร็จทั้งกระบวนการและผลลัพธ์ จึงเป็นการช่วยให้ผู้ตามมีความเจริญก้าวหน้า สามารถพัฒนาสู่ความเป็นผู้นำ เกิดความร่วมมือ มีการพึ่งพาอาศัย เป็นการอาศัยอิทธิพลในการมอบหมายงานและอำนาจจึงจะประสบผลสำเร็จ

4. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตาม สถานภาพ และประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า

4.1 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจทางวิชาการ และด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี ทางการศึกษาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ และการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้ และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและ หลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน ต่างมีเป้าหมายร่วมกันในการบริหารงานวิชาการให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในโรงเรียน โดยผู้บริหารมีอำนาจ หน้าที่ในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ภายในโรงเรียน รวมถึงงานวิชาการซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหาร สถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีการประเมินผลอย่างเป็นระบบ โดยควรมี การกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ชัดเจนสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การคิดวิเคราะห์ อ่านเขียน และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน พร้อมทั้งจัดหาเครื่องมือการประเมินที่มีคุณภาพและ ครบครันในทุกด้าน อย่างไรก็ตาม ด้วยบทบาทและหน้าที่ที่แตกต่างกัน อาจส่งผลให้ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ ประเมินผลการดำเนินงานวิชาการน้อยกว่าผู้สอนที่ใกล้ชิดกับกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมากกว่า จิตรา แก้วมะ (2563, หน้า 187) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ที่มีสถานภาพต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4.2 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน ประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าจากการบริหารวิชาการในโรงเรียนมีขอบข่ายที่คล้ายคลึงกัน และการปฏิบัติงานจริงในแต่ละสถานศึกษาก็ไม่แตกต่างกันมากนัก ปัจจัยเหล่านี้อาจส่งผลให้ผู้ที่มีประสบการณ์ในการ ทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันเกี่ยวกับการบริหารวิชาการในภาพรวม เพราะบริบทและลักษณะงาน ที่ปฏิบัติจริงไม่ได้มีความหลากหลายมากพอที่จะก่อให้เกิดมุมมองที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ รุจิรา ศรีมาฤทธิ์ (2560, หน้า 129 – 131) ได้ทำการวิจัย เรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของข้าราชการครูที่มีสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตาม ประสบการณ์การปฏิบัติราชการ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

5. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา (X_i) กับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา (Y_i) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง ($r_{XY} = 0.774$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ

สมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประสิทธิผลและความสำเร็จของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับความสามารถในการปกครอง บังคับบัญชาของผู้บริหาร ซึ่งครอบคลุมการวินิจฉัยสั่งการ การมอบหมายงาน การควบคุม กำกับ นิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายขององค์กร โดยผู้บริหารต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สร้างความภาคภูมิใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา มีความยุติธรรม มีเหตุผล มีวิสัยทัศน์ที่สามารถถ่ายทอดสู่ผู้อื่นได้ หลีกเลี่ยง การใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนตน มีความสม่ำเสมอในการปฏิบัติงาน และเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือผู้ใต้บังคับบัญชา อย่างจริงใจ นอกจากนี้ โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จยังต้องอาศัยความไว้วางใจที่ผู้บริหารได้รับจากครูและบุคลากรในการ ปฏิบัติหน้าที่ ครูและบุคลากรมีความเชื่อมั่นในความซื่อสัตย์และความสามารถของกันและกัน รวมถึงเชื่อมั่นในความ ซื่อสัตย์และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยความจริงใจ ผู้บริหารยังต้องเป็นที่พึ่งพิงให้แก่บุคลากรเมื่อเกิด ความเครียดหรือความยุ่งยาก แสดงออกอย่างคงเส้นคงวา และโน้มน้าวกระตุ้นให้บุคลากรตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดแนวคิดใหม่ ๆ กระบวนการแก้ปัญหาาร่วมกัน และการเปิดรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สอดคล้อง กับผลการศึกษาของ รวีวัตร สิริภูบาล (2560, หน้า 64 – 69) วิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับสภาพการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ 124 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับสภาพการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา นำมาวิเคราะห์จำนวน 6 ด้าน จำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการมีอิทธิพลอย่างมี อุดมการณ์ และมีจำนวน 1 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม โดยอำนาจพยากรณ์ได้ร้อยละ 63.50 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ .22561 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มี วิสัยทัศน์ชัดเจนและพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก จะสามารถสร้างเจตคติที่ดีในการ ทำงานได้ โดยการสร้างความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และความสำคัญของบุคลากรทุกคน กำหนดบทบาทหน้าที่ ให้ชัดเจนและยุติธรรม สร้างแรงจูงใจในการทำงานผ่านความเป็นมิตรและคำชมเชย เพื่อกระตุ้นให้บุคลากรทำงาน อย่างเต็มความสามารถโดยอาศัยวิสัยทัศน์และจุดประสงค์ร่วมกัน นอกจากนี้ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาต้องอาศัยความรู้ความสามารถในวิชาชีพและการเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาตนเอง การสนับสนุนและ ส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาด้านวิชาชีพและการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง จะช่วยนำองค์ความรู้ใหม่ ๆ มาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัย ของสุภาวดี ฤทธิหมี (2564, หน้า 229 – 230) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า มีตัวแปรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจก บุคคล ด้านการสร้างบารมีอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ที่สามารถ ทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารโรงเรียนควรพิจารณาและนำภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในแต่ละด้านมาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดผลงานที่เป็นรูปธรรมและได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจเลือกใช้ภาวะผู้นำด้านใดนั้น จำเป็นต้องอาศัยดุลยพินิจของผู้บริหารในการพิจารณาความเหมาะสมกับสถานการณ์ บุคลากร และโอกาสที่แตกต่างกัน เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส โดยรวมอยู่ในระดับมาก โรงเรียนประสบความสำเร็จและจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเกิดจากการได้รับการพัฒนาก่อนการเข้ารับตำแหน่งผู้บริหาร และมีการพัฒนาตนเอง และศึกษาหาความรู้จากการศึกษาดูงานในสถานที่หรือโรงเรียนที่มี ความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ทางการบริหาร ซึ่งถือเป็นสิ่งที่ดีและควรได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้กับการศึกษาในสถานศึกษาต่อไป

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ผู้บริหารควรพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 3 ด้าน ให้สูงขึ้นกว่าเดิมโดยผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการพัฒนา จะสนับสนุนให้ครูสามารถเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการทำงานจากข้อบกพร่องที่ค้นพบ รวมถึงการนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพงานของทีมงานให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังสนับสนุนการปรับกระบวนการทำงานให้ทันสมัย และส่งเสริมให้สมาชิกในทีมเรียนรู้จากข้อผิดพลาด เพื่อให้การทำงานเป็นทีมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา รายด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ไปทำการวิจัยในรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 และพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการวิจัยเชิงคุณภาพเปรียบเทียบกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนทั่วไป เพื่อให้รู้แนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(รสพ).
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ปณูตรา เญียดไธสง. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วรรณวิชา จินไฟ และสายสุตา เตียเจริญ. (2561). *การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปกร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. (2565). *สารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2565*. สกลนคร: กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศ.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *การพัฒนามาตรฐานการศึกษาของต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สาวิตรี มั่นธรรม. (2564). *การบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 3(7), 228 – 229.
- อัจฉรา เมฆนิล. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.